

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.9.2026
COM(2026) 471 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžaaani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepinguga asutatud koostöönõukogus seoses ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse prioriteetide muutmise ja pikendamisega

LISA

ELi-ASERBAIDŽAANI KOOSTÖÖNÕUKOGU SOOVITUS nr XX/2026, millega kiidetakse heaks ELi ja Aserbaidžaani partnerluse prioriteetide muutmine ja nende pikendamine aastateks 2026–2030

ELi-ASERBAIDŽAANI KOOSTÖÖNÕUKOGU,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžaani Vabariigi vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, eriti selle artiklit 81,

võttes arvesse ELi-Aserbaidžaani koostöönõukogu 28. septembri 2018. aasta soovitusi nr 1/2018 ELi-Aserbaidžaani partnerluse prioriteetide kohta (2018–2020),

võttes arvesse ELi-Aserbaidžaani koostöönõukogu 22. detsembri 2021. aasta soovitusi nr 1/2021, millega pikendatakse ELi ja Aserbaidžaani partnerluse prioriteete aastateks 2021–2024 [2023/830],

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžaani Vabariigi vahelisele partnerlus- ja koostöölepingule (edaspidi „leping“) kirjutati alla 22. aprillil 1996 ja see jõustus 1. juulil 1999.
- (2) Lepingu artikli 81 kohaselt võib koostöönõukogu anda asjakohaseid soovitusi, et saavutada lepingu eesmärgid.
- (3) Lepingu artikli 98 kohaselt võtavad lepinguosalisel kõik üld- või erimeetmed, mida on vaja nende lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks, ja hoolitsevad lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise eest.
- (4) Euroopa Liit ja Aserbaidžaan kinnitasid 28. septembril 2018 ELi ja Aserbaidžaani partnerluse prioriteetid aastateks 2018–2020.
- (5) Euroopa Liit ja Aserbaidžaan pikendasid 22. detsembril 2021 ELi ja Aserbaidžaani partnerluse prioriteete aastateks 2021–2024.
- (6) EL ja Aserbaidžaan võtavad partnerluse prioriteetides kahepoolset arvesse pikaajalisi eesmärke ja tulemusi, milles nad idapartnerluse raames kokku lepivad,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE SOOVITUSE:

Artikkel 1

Koostöönõukogu soovib muuta ELi ja Aserbaidžaani partnerluse prioriteete, nimetada need ümber ELi ja Aserbaidžaani partnerluse strateegilisteks prioriteetideks ning pikendada neid ajavahemikuks 2026–2030, nagu on sätestatud lisas.

Artikkel 2

Käesolev soovitus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Koostöönõukogu nimel

Euroopa Liit

Aserbaidžaani Vabariik

LISA

ELI JA ASERBAIDŽAANI PARTNERLUSE STRATEEGILISED PRIORITEEDID (2026–2030)

I. TAUST

1. Euroopa Liit ja Aserbaidžaaani Vabariik võtsid suhete edasiseks tugevdamiseks 2018. aastal vastu esimesed ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse prioriteedid, mille kehtivusaeg lõppes 2024. aastal. Dokumendis esitati ühine visioon partnerluse edendamiseks. Visioon põhines neljal prioriteetsel valdkonnal: hea valitsemistava, majandusareng, ühenduvus ja inimestevahelised kontaktid.
2. Dokumendi rakendusperiood langes kokku enneolematute üleilmsete ja piirkondlike probleemidega, sealhulgas COVID-19 pandeemia, geopoliitilised sündmused ning toidu-, tervise- ja energiakriisid. Need arengusuunad rõhutasid ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse strateegilist tähtsust, eelkõige kriitilise tähtsusega sektorite vastupanuvõime suurendamisel.
3. Aserbaidžaaani Vabariigi presidendi Ilham Alijevi ja Euroopa Ülemkogu eesistuja António Costa 11. märtsi 2026. aasta ühises pressiteates, mis tehti seoses Costa Aserbaidžaaani Vabariiki tehtud visiidi tulemustega, rõhutati ELi ja Aserbaidžaaani suhete strateegilist tähtsust ning seda, kui oluline on võtta vastu ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse uuendatud prioriteedid ja edendada kahepoolset tegevuskava kõigis valdkondades. Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni ja Aserbaidžaaani Vabariigi presidendi Ilham Alijevi avalduses, mis tehti seoses president von der Leyeni visiidiga Aserbaidžaaani Vabariiki 1. juulil 2026, rõhutati ELi ja Aserbaidžaaani suhete süvendamise tähtsust ning teatati ELi ja Aserbaidžaaani ühendatuspartnerluse käivitamisest. Selle koostöö aluseks olid tihedamad kõrgetasemelised kontaktid ja pooltevahelised vastastikused visiidid, sealhulgas ELi-Aserbaidžaaani dialoogid julgeoleku, energeetika ja transpordi valdkonnas.
4. Valitseb ühine arusaam, et ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse jaoks on vaja uusi strateegilisi prioriteete, et veelgi edendada võrdset ja vastastikku kasulikku ELi ja Aserbaidžaaani partnerlust, mis põhineb sellel, et mõlemad lepinguosalisel täidavad oma rahvusvahelisest õigusest, sealhulgas ÜRO põhikirjast tulenevaid kohustusi ja

lubadusi ning järgivad muu hulgas territoriaalse terviklikkuse ja siseasjadesse mittesekkumise põhimõtteid, võttes samal ajal arvesse peamisi riiklikke, piirkondlikke ja ülemaailmseid majanduslikke ja poliitilisi arenguid alates ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse prioriteetide allkirjastamisest 2018. aastal.

5. Relvakonflikti lõppemine ning Aserbaidžaaani suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse taastamine sillutasid teed rahule Aserbaidžaaani ja Armeenia vahel ning on olnud Lõuna-Kaukaasia jaoks otsustav verstapost. Aserbaidžaaani ja Armeenia rahuprotsessis saavutatud ajaloolisi edusamme kinnitasid Aserbaidžaaani Vabariigi presidendi ja Armeenia Vabariigi peaministri ühisdeklaratsiooni allkirjastamine Ameerika Ühendriikide presidendi juuresolekul ning Aserbaidžaaani Vabariigi ja Armeenia Vabariigi vahel kahepoolsete läbirääkimiste teel kokku lepitud rahu ja riikidevaheliste suhete loomise lepingu parafeerimine 8. augustil 2025 Ameerika Ühendriikides Washingtonis. See ajalooline areng avas uusi väljavaateid Lõuna-Kaukaasia piirkonnas ja sellest väljaspool, tõhustades ka ELi ja Aserbaidžaaani partnerlust vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, suurendades samal ajal vajadust kohandada Aserbaidžaaani ja ELi partnerlust vastavalt tekkivatele vajadustele, prioriteetidele ja probleemidele.
6. Aserbaidžaan on alustanud konfliktidest mõjutatud territooriumidel ulatuslikke konfliktijärgseid ülesehitus- ja taastamistöid, sealhulgas humanitaardemineerimist. Nende piirkondade taasintegreerimine riigi majandusse toetab piirkondlikku majanduskasvu, hõlbustades uusi projekte ühendatuse valdkonnas. Neid protsesse on aga takistanud ulatuslik maamiinide ja lõhkemata lahingumoonaga saastumine, mis aeglustab ülesehitus- ja taastamistöid ning kujutab endast tõsist humanitaarohu. Kuigi EL on Aserbaidžaanis miinivastase humanitaartegevuse valdkonnas suurim rahvusvaheline rahastaja, nõuab maamiinidega saastatusest tuleneva ohu ulatus selles valdkonnas intensiivsemat toetust ja koostööd.
7. Muude oluliste muutuste hulka pärast viimaste partnerluse prioriteetide vastuvõtmist kuulub Aadria mere torujuhtme käivitamine 2020. aastal lõunapoolse gaasikoridori viimase lõiguna. Sellest ajast alates on see taganud Aserbaidžaaani gaasi otsetarned üha suuremale arvule ELi liikmesriikidele. Aserbaidžaan suurendab seega oma rolli usaldusväärse energiapartnerina, aidates kaasa ELi energiapuuduse ja energiavarustuse mitmekesistamise strateegiale. Seda koostööd tugevdati veelgi, kui Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen ja Aserbaidžaaani Vabariigi

president Ilham Alijev allkirjastasid 2022. aasta juulis Bakuus vastastikuse mõistmise memorandumid energiaalase strateegilise partnerluse kohta. Selles vastastikuse mõistmise memorandumis seatakse ambitsioonikad eesmärgid suurendada Aserbaidžaaani gaasitarneid ELi, sealhulgas luua tingimused, mis soodustavad lõunapoolse gaasikoridori laiendamist kooskõlas ärilise tasuvuse ja turunõudlusega, tuginedes pikaajalistele, prognoositavatele ja stabiilsetele lepingutele, ning laiendada koostööd elektrivõrkude ühendamise, energiatõhususe ja puhta energia, sealhulgas vesiniku ja taastuvate energiaallikate valdkonnas kooskõlas ELi keskpika perioodi ja pikaajaliste süsinikuheite vähendamise eesmärkidega.

8. Kuna keskkoridor, mida nimetatakse ka Kaspia mere transpordikoridoriks (edaspidi „Kaspia mere transpordikoridor“), on muutumas üha olulisemaks transpordi- ja transiidiühenduseks Euroopa ja Aasia vahel, nagu see kajastub ka ELi piirkondadevahelise ühendatuse tegevuskavas, on ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse väljavaated märkimisväärselt paranenud, kuna Aserbaidžaanil on mitmeliigilise ühenduse olulise sõlmpunktina asendamatu roll. Kooskõlas ühise huviga edendada ühendatust loovad lepinguosalisel ELi-Aserbaidžaaani ühendatusepartnerluse ning ELi-Aserbaidžaaani kõrgetasemelise dialoogi ühendatuse teemadel, et uurida pikaajalise koostöö võimalusi turvalise, prognoositava ja tõhusa kaubanduse ja transiidi edendamiseks selles koridoris, sealhulgas taristu arendamise, logistika, protsesside digitaliseerimise ja pehme ühendatuse meetmete kaudu. Lepinguosalisel töötavad ka selle nimel, et korraldada Bakuus piirkondlik ühendatust käsitlevate investeeringute konverents, mis tooks kokku partnerriigid.
9. Pärast konflikti lõppu on Aserbaidžaan alustanud oma transporditaristu ulatuslikku rekonstrueerimist kavaga viia 2027. aasta lõpuks lõpule maantee- ja raudteetaristu väljaehitamine kuni oma piirini Armeeniaga. 8. augustil 2025 Washingtonis allkirjastatud ühisdeklaratsioonis kavandatud ühenduvusprojekti „Trump Route for International Peace and Prosperity“ (Trumpi rahvusvahelise rahu ja heaolu marsruut) rakendamine tagab takistusteta ühenduse Aserbaidžaaani Vabariigi põhiosa ja selle Nahhitševani Autonoomse Vabariigi vahel, laiendades samal ajal veelgi Kaspia mere transpordikoridori transiidisuutlikkust rahvusvaheliseks transpordiks.

Selle marsruudi täiendamiseks tõhustab ELi ja Aserbaidžaaani koostöö Aserbaidžaaani Vabariigi Nahhitševani Autonoomse Vabariigi raudteetransporditaristu arendamisel ja

ajakohastamisel märkimisväärselt Kaspia mere transpordikoridori toimimist, sealhulgas uute piiriüleste transpordiühenduste arendamise kaudu.

10. Samuti on hoogustumas piiriüleste ühenduste parandamine energiasektoris. ELi ja Aserbaidžaaani ühine eesmärk on suurendada koostööd stabiilse, kindla ja usaldusväärse energiavarustuse tagamisel ning puhta energia, energiatõhususe ja elektrivõrkude ühendamise edendamisel. Tänu suurele taastuenergia potentsiaalile, eelkõige päikese- ja meretuuleenergia valdkonnas, on Aserbaidžaan asetanud end mitme kavandatud roheenergia võrkudevahelise ühenduse keskmesse ning kavandab roheelektriga kauplemist ja selle vahetamist lepinguosaliste vahel kooskõlas kohaldatavate turureeglitega ning koos Türgi ja muude piirkondadega.

Sellega seoses on Aserbaidžaanil oluline roll piirkondlikus ühendatuses ning ta arendab Kesk-Aasia ja Aserbaidžaaani koridori, Kaspia mere, Musta mere ja Euroopa taastuenergiakoridori, Aserbaidžaaani ja Türgi elektrivõrkudevahelise ühenduse (Nahhitševani ja Trumpi rahvusvahelise rahu ja heaolu marsruudi kaudu) ning Aserbaidžaaani, Gruusia, Türgi ja Bulgaaria energiakoridoriga seotud projekte, mis võivad aidata kaasa energiajulgeoleku, energia- ja andmeedastuse, mitmekesistamise ja süsinikuheite vähendamise eesmärkide saavutamisele.

11. Aserbaidžaaani, Gruusia, Rumeenia ja Ungari vahel 17. detsembril 2022 Bukarestis Aserbaidžaaani, Gruusia, Rumeenia ja Ungari riigipeade ja valitsusjuhtide ning Euroopa Komisjoni presidendi juuresolekul allkirjastatud kokkulepe, mis käsitleb strateegilist partnerlust roheenergia arendamise ja ülekande valdkonnas, andis täiendava tõuke piirkondlikele elektriühendustele, pannes aluse Kaspia mere, Musta mere ja Euroopa taastuenergiakoridori projektile, millega nähakse ette täiendav merekaablivõimsus Mustas meres ning maismaaühenduste laiendamine.

Elektrikaabli marsruudile kavandatud paralleelne kiudoptiline sidekaabel võiks pakkuda turvalisi sideühendusi ja parandada seeläbi piirkondlikku digitaalset ühendatust.

Kaspia mere, Musta mere ja Euroopa taastuenergiakoridori projekti kohta esitati 2025. aasta mais taotlus Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku kümneaastasessse võrgu arengukavasse lisamiseks, mille lõplik versioon avaldatakse eeldatavasti 2026. aasta lõpuks. Projektis osalejad soovivad esitada taotluse ühishuviprojekti / vastastikust huvi pakkuva projekti staatuse saamiseks.

Lepinguosalised hindavad täiendavalt Kaspia mere, Musta mere ja Euroopa taastuenergiakoridori projekti ja ELi strateegia „Global Gateway“ vastastikust täiendavust. Selles kontekstis võivad tekkida ELi ettevõtetele koostöövõimalused, sealhulgas osalemine tarneahelates ja lepingutes elutähtsa taristu ehitamiseks ning seadmete tarnimiseks, ostukokkulepetes ja projektide arendamise raamistikos pärast teostatavusuuringu etappi.

12. Aastatel 2024–2025 oli Aserbaidžaan ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 29. istungjärgu (COP29) eesistuja, mis lisaks riigi pühendumuse rõhutamisele kliimameetmetele tõi pooled kokku selleks, et kiirendada meetmeid Pariisi kokkuleppe 1,5 °C eesmärgi ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni täitmiseks, ning tähistas kliimamuutustega seotud rahastamise uue ajastu algust. Konverents toimus 11.–24. novembril 2024 Bakuus ning sellel keskenduti tugevate riiklike kavade koostamisele ja esitamisele, kliimamuutustega seotud rahastamisele, Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohastele väga usaldusväärsetele süsinikuturgudele ning kahju ja kahjustuste käsitlemisele. Aserbaidžaaani eesistumine ja COP29 võõrustamine avas ELiga mitmepoolse kliimapoliitika valdkonnas tehtavas koostöös uue ajastu ning võib olla aluseks ELi ja Aserbaidžaaani ühistegevuse tugevdamisele kliimameetmete ja kestlikkuse küsimustes kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppe eesmärkidega.
13. Aserbaidžaan seisab silmitsi mitme süveneva keskkonna- ja kliimaprobleemiga. Rängad põuad ja kasvav veenappus on avaldanud märkimisväärset survet riigi põllumajandussektorile, samal ajal kui riik sõltub magevee majandamisel suurel määral piiriülestest veevoogudest. Kliimatundlikkus, ebatõhus veekasutus, reostus ja merevee sissetung rõhutavad veelgi vajadust võtta kiiresti vastu veevarude integreeritud majandamise strateegiad, milles võetakse arvesse ELi parimaid tavaid.
14. EL ja Aserbaidžaan panevad suurt rõhku kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide, sealhulgas ÜRO 17 kestliku arengu eesmärgi saavutamisele ja mitmepoolsetele keskkonnalepingutele, sealhulgas nendele, mille osalised nad on, nagu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, 1992. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 2015. aasta Pariisi kokkulepe ja 2022. aasta Kunmingi-Montréalil üleilmne elurikkuse raamistik, ning teevad nende täitmisel koostööd.

Lisaks suurendavad EL ja Aserbaidžaan oma jõupingutusi, et tegeleda omavahel seotud üleilmsete probleemidega, nagu kliimamuutused, keskkonnaseisundi

halvenemine, elurikkuse vähenemine ja reostus, vaesus ja ebavõrdsus, toetades rahvusvahelisi kliimaalaseid jõupingutusi ja kestliku arengu eesmärke.

15. Rahvusvaheline koostöö teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas on nii ELi kui ka Aserbaidžaaani strateegiline prioriteet. ELi ja Aserbaidžaaani koostöö tugevdamine teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas oleks oluline tegur ning rohe- ja digipöörde liikumapanev jõud ajal, mil Aserbaidžaan soovib hoogustada ja mitmekesistada oma majandust, suurendades seeläbi oma konkurentsivõimet ja luues teadmistepõhise majanduse.
16. Nagu on märgitud Aserbaidžaaani strateegias 2030. aastaks, võttis Aserbaidžaan 2021. aasta veebruaris vastu viis sotsiaal-majandusliku arengu riiklikku prioriteeti, et suunata riigi edusamme järgmisel kümnendil. Prioriteetide hulka kuuluvad pidevalt kasvav ja konkurentsivõimeline majandus, sotsiaalsel õiglusel põhinev dunaamiline ja kaasav ühiskond, konkurentsivõimelise inimkapitali ja nüüdisaegse innovatsiooni valdkonnad, tagasipöördumine okupatsioonist vabastatud aladele ning puhas keskkond keskkonnasäästlikuks majanduskasvuks. See avab ELi ja Aserbaidžaaani vahel mitmesuguseid koostöövõimalusi, sealhulgas: i) pidevalt kasvava ja konkurentsivõimelise majanduse edendamine; ii) parem ettevõtluskliima; iii) teadusuuringute ja innovatsiooni ning inimkapitali arendamine; ning iv) keskkonnasäästliku majanduskasvu ja keskkonnakestlikkuse edendamine.

II. Prioriteetidid

17. ELi ja Aserbaidžaaani partnerlus viiakse kooskõlla uuendatud strateegiliste prioriteetidega. See hõlmab tõhustatud partnerlust vastastikust huvi pakkuvates ja ühist kasu toovates valdkondades, nagu kestlik ja mitmekesine majandusareng ning avalike teenuste tõhus osutamine; puhas energia, kliimakerksus, keskkonnakestlikkus ja elanikkonnakaitse; ühenduvus, arukas taristu ja ülesehitamine; inimareng, liikuvus ja innovatsioon.

Kõik käesolevas dokumendis sisalduvad tegevused kavandatakse ja viiakse ellu kooskõlas inimõiguste, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõtetega, pöörates erilist tähelepanu kaasatuse, keskkonnakestlikkuse ja kliimakerksuse tagamisele.

18. Allpool nimetatud poliitilise, majandusliku ja tehnilise koostöö valdkondade loetelu ei ole ammendav. ELi ja Aserbaidžaaani koostöö võib hõlmata rohkem valdkondi,

eelkõige ühendatust. Kõikides valdkondades võib koostööd teha nii kahe- kui ka mitmepoolsetl.

19. Mõlemad lepinguosalisel hindavad korrapäraselt strateegiliste prioriteetide rakendamist, et tagada kokkulepitud eesmärkide saavutamine. Samuti julgustatakse asjaomaseid sidusrühmi aitama kaasa selle rakendamise hindamisele. Lepinguosalisel peavad korrapärast dialoogi, et lahendada kahepoolsete konsultatsioonide kaudu ja heas usus probleeme, mis võivad tekkida strateegiliste prioriteetide rakendamisel, sealhulgas vahetavad teavet asjakohaste piirkondlike ja rahvusvaheliste arengusuundade kohta, mis võivad nende rakendamist mõjutada.
20. Lepinguosalisel kasutavad olemasolevat institutsioonilist raamistikku ja dialoogimehhanisme, sealhulgas partnerlus- ja koostöölepingu kohaseid mehhanisme, ning uurivad võimalusi kahepoolse dialoogi edasiseks laiendamiseks kõigil vastastikust huvi pakkuvatel ja ühist kasu toovatel teemadel. Lisaks lepivad lepinguosalisel kokku, et jätkavad ja kiirendavad läbirääkimisi uue ELi ja Aserbaidžaanil kahepoolse lepingu üle, et asendada kehtiv partnerlus- ja koostööleping.

1. Kestlik ja mitmekesine majandusareng ning avalike teenuste tõhus osutamine

21. Lepinguosalisel tunnistavad, et kestlik areng hõlmab majandusarengut, sotsiaalset arengut ja keskkonnakaitset, kusjuures kõik kolm on üksteisest sõltuvad ja üksteist tugevdavad.
22. Lepinguosalisel edendavad Aserbaidžaanis vastupanuvõimelise, kestliku, teadmistepõhise ja mitmekesise majanduse arengut. Sellega seoses toetatakse koostöö kaudu struktuurireforme, majanduskasvu ning integreerumist üleilmsetesse ja piirkondlikesse väärtusahelatesse.
23. EL ja Aserbaidžaan süvendavad koostööd kaubanduse hõlbustamisel, sealhulgas tolli ajakohastamise, IT-süsteemide koostalitlusvõime ja õigusnormide ühilduvuse vallas, võttes arvesse mõlema lepinguosalise parimaid tavasid. Kaspia mere transpordikoridori raames toetatakse kaubandusega seotud taristu ja logistika tugevdamist, et tagada vastupidavad tarneahelad ning parem ühendatus Euroopa ja Aasia vahel.
24. Kaubanduskoostöö eesmärk peaks olema kaubanduse ja vastastikuste investeeringute lihtsustamine kriitilise tähtsusega sektorites, sealhulgas energeetika, transport,

digivaldkond, põllumajandus ja tööstus, kooskõlas vastastikuste prioriteetidega ning 18. juuli 2022. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga ELi ja Aserbaidžaaani vahelise energiaalase strateegilise partnerluse kohta. Lisaks töötavad lepinguosalisel selle nimel, et suurendada pikaajalise energiakoostöö prognoositavust, sealhulgas dialoogi kaudu, mis käsitleb turunõudlusele ja energiajulgeolekule vastava taristu ja pakkumisega seotud investeerimisvajadusi. Lepinguosalisel tugevdavad kaubandus- ja investeerimissuhteid viisil, mis aitab kaasa järgmisele: i) kestlik areng ja kaasav majanduskasv; ii) rohepöörde toetamine; ning iii) vastutustundlike ja kestlike väärtusahelate edendamine.

25. EL toetab Aserbaidžaaani Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinemise üle peetavatel läbirääkimistel.
26. Lepinguosalisel toetavad ühiselt innovatsiooni ja ettevõtlust, pöörates erilist tähelepanu idufirmade ning mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arendamisele. Sihipärased toetusmeetmed ning avaliku ja erasektori partnerlused parandavad juurdepääsu rahastamisele ja investeringutele strateegilistes sektorites.
27. Kooskõlas dokumendiga „Aserbaidžaan 2030: sotsiaal-majandusliku arengu riiklikud prioriteedid“, milles loetakse viie riikliku prioriteedi hulka kestlikult kasvav konkurentsivõimeline majandus, puhas keskkond ja keskkonnasäästliku majanduskasvu riik, edendab ja toetab EL vähese heitega ja kestlike tavade kasutuselevõttu ja rakendamist Aserbaidžaaani tööstuses ja põllumajanduses. Samuti tehakse jõupingutusi, et jätkata ettevõtluskeskkonna parandamist ELi erasektori ja investeringute ligimeelitamise kaudu ning suurendada konkurentsivõimet.
28. Selles valdkonnas tehtava koostöö eesmärk on ka tugevdada avalikku haldust ja avalike teenuste tõhusat osutamist. EL toetab Aserbaidžaaani uue konkurentsiseadustiku rakendamist ning jätkab Aserbaidžaaani toetamist kvaliteetse ametliku statistika koostamisel ning juhtimise ja tõenduspõhise poliitikakujundamise parimate tavade jagamisel. Lepinguosalisel tunnistavad, et kodanikuühiskonna kaasav osalemine nende prioriteetide rakendamises on väga oluline. Lepinguosalisel tugevdavad ka koostööd võitluses ELi ja Aserbaidžaaani finantshuve kahjustavate pettuste vastu.
29. Lepinguosalisel tunnistavad digipöörde tähtsust avaliku halduse parandamisel ning teevad koostööd avalike teenuste digitaliseerimisel, et suurendada nende tõhusust,

läbipaistvust ning kättesaadavust üksikisikutele ja ettevõtjatele. Lepinguosalised lepivad kokku, et jätkavad koostööd rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise vallas.

30. Euroopa riigid ja Aserbaidžaaani Vabariik edendavad kogemuste vahetamist tööstuse 4.0 valdkonnas ning hõlbustavad selles vallas tehnoloogiaettevõtete koostööd asjakohaste koostööalgatuste rakendamise kaudu.

2. Puhas energia, kliimakerksus, keskkonnakestlikkus ja elanikkonnakaitse

31. Lepinguosalised süvendavad oma strateegilist energiapartnerlust, tuginedes ELi ja Aserbaidžaaani dialoogile, arendades lõunapoolset gaasikoridori ja laiendades seda tulevikus kooskõlas turu- ja investeerimistingimustega ning piirkondlike ja piirkondadevaheliste elektriülekandeprojektide kaudu.

Lepinguosalised rõhutavad ka pikaajaliste, prognoositavate ja stabiilsete energialepingute tähtsust vajalike tootmis- ja eksporditaristu investeeringute arendamise majandusliku teostatavuse tagamisel, et toetada tootjate, eksportijate ja taristuomanike nõudluskindlust ning importijate ja ostjate varustuskindlust kooskõlas regulatiivsete nõuetega.

See koostöö aitab edendada energiasüsteemi ümberkujundamist laiemas piirkonnas taastuvenergia (päikese-, tuule-, hüdroenergia, taastuvallikatest toodetud vesinik ja maapõueenergia) tootmise ja integreerimise, nõudluse elektrifitseerimise, energiatõhususe meetmete, sealhulgas metaaniheite vähendamise ning energiataristu digiteerimise ja aruka haldamise toetamise kaudu, et parandada süsteemi vastupanuvõimet ja tõhusust.

32. Aserbaidžaanil on suur taastuvenergia potentsiaal ning ta on üha enam valmis tegema koostööd rahvusvaheliste finantsasutustega võrgutaristu ajakohastamise ja tootmisvõimsuse valdkonnas. Aserbaidžaan edendab peamistes majandussektorites ka energiatõhususe poliitikat ja meetmeid. Need tegurid võivad aidata kiirendada energiaspektori süsinikuheite vähendamist, parandada energiatõhusust ning luua puhta energia ülejääke piiriülese kaubanduse ja piirkondlike ühenduvuse projektide jaoks, aidates seeläbi kaasa ELi strateegia „Global Gateway“, ELi piirkondadevahelise ühendatuse tegevuskava ja üleeuroopaliste energiavõrkude raamistiku rakendamisele asjaomases valdkonnas. Sellega seoses uurivad lepinguosalised, kuidas piirkondlikud energiaühenduse projektid täiendavad ELi ja Aserbaidžaaani kliima- ja

energiajulgeoleku eesmäärke, mida on tugevdatud energiaalast strateegilist partnerlust käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumiga (18. juuli 2022) ning ELi ja Aserbaidžaaani kõrgetasemelise energiadialoogi kaudu. Nn pehme ühendatuse valdkonnas tugevdavad lepinguosalisel asjakohaste algatuste kaudu piirkondlikku koostööd regulatiivsetes ja turuküsimustes.

33. ELi ja Aserbaidžaaani eesmärk on teha koostööd Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks ja selle täieliku rakendamise tagamiseks, sealhulgas ajakohastades korrapäraselt riiklikult kindlaksmääratud panuseid, mille eesmärk on kasvuhoonegaaside heitkoguste püsiv vähendamine, võttes arvesse riigi olusid. Tihedam koostöö kliimameetmete valdkonnas aitab Aserbaidžaanil kujundada tõhusama, konkurentsivõimelisema, vastupanuvõimelisema ja stabiilsema majanduse kooskõlas riiklikult kindlaksmääratud panuste ja riiklike kohanemiskavadega. Töötatakse välja ja viiakse ellu vastastikku kokkulepitud projektid, mida toetatakse piisava soodusrahaostamisega kooskõlas Pariisi kokkuleppe ja kliimameetmete rahastamise uue ühise kvantifitseeritud eesmärgiga, milles lepitakse kokku COP29-l otsusega 1/CMA.5, et edendada Aserbaidžaaani riiklike kliima-, keskkonna- ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise kavasid ning integreerida kliima- ja keskkonnameetmed veelgi enam riiklikku poliitikasse, toetades seeläbi kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelisi algatusi. Sellised algatused hõlmavad järgmist: kestliku veemajanduse tugevdamine, integreeritud jäätmeäritlussüsteemide loomine, linnasüsteemide energiatõhususe parandamine ja muude vastastikku kokkulepitud kliimaprojektide elluviimine. Programmist „Euroopa horisont“ rahastatud projektide teadustulemused ja selle kaudu antav toetus tugevdavad Aserbaidžaaani riiklike kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise kavade rakendamist ning aitavad edendada koostööd taastuvenergia tootmise ja integreerimise valdkonnas. Lepinguosalisel teevad koostööd ka CO₂ hinnastamise ja heitkogustega kauplemise mehhanismide kui kulutõhusate riigisiseste kliimapolitika vahendite väljatöötamisel, mis võivad edendada ka innovatsiooni ja luua tulu, mille abil saab rahastada üleminekut puhtale tehnoloogiale ja vastupanuvõimet kliimamuutustega seotud riskidele.
34. Veemajanduse, veega kindlustatuse ja kliimakerksuse tugevdamine on ühine prioriteet. EL ja Aserbaidžaan toetavad koostööd veevarude integreeritud majandamise põhimõtete süvalaiendamisel riiklikul, valgala ja kohalikul tasandil järgmist

meetmete kaudu: i) õigus-, institutsioonilised ja tegevusreformid; ii) keskkonnamõju strateegilised hindamised; iii) litsentsimis- ja loasüsteemide tugevdamine; iv) majandushoovad; ning v) hüdroloogilise ja veekvaliteedi seire suutlikkuse suurendamine. Erilist tähelepanu pööratakse kestlike kohanemistavade kohaldamisele, st tavadele, mis võimaldavad reageerida kliimamuutuste mõjule tulemuslikult ja järjepidevalt nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis. Lisaks toetavad lepinguosalisel kõigi valgalapiirkondade veemajanduskavade väljatöötamist, vastuvõtmist ja rakendamist, sealhulgas kaasavate juhtimisstruktuuride loomist.

Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada Bakuu dialoogi vee rolli kohta kliimameetmete võtmisel, mis on Aserbaidžani COP29 algatus ja käivitati COP29 eesistujariigi deklaratsiooni alusel vee rolli kohta kliimameetmete võtmisel.

35. Lepinguosalised jätkavad koostööd elanikkonnakaitse ja katastroofiohu juhtimise valdkonnas, sealhulgas idapartnerlusriikide piirkondliku elanikkonnakaitse programmi (PPRD East 4) raames.

3. Ühendatus, arukas taristu ja ülesehitamine

36. EL ja Aserbaidžaan tõhustavad ühendatuspartnerlust, tuginedes Aserbaidžani rollile olulise sõlmpunktina. Ühise tegevuskava edasiarendamisel on keskne roll loodud asjakohastel kõrgetasemelistel dialoogidel ja majanduskoostöö kõrgetasemelisel tööühmal, mille eesmärk on tugevdada ELi ja Aserbaidžani majanduskoostööd ja investeeringuid strateegia „Global Gateway“ raames. Meetmed hõlmavad järgmist: transporditaristu arendamine, transpordivaldkonna digilahenduste edendamine ja kõigi transpordiliikide vahelise koostöö soodustamine, et arendada vajaduse korral edasi laiendatud üleeuroopalist transpordivõrku kooskõlas ELi-Aserbaidžani ühendatust käsitleva tegevuskavaga.

Nendele meetmetele tuginedes nõustuvad lepinguosalisel vajadusega kaaluda laiendatud üleeuroopalise transpordivõrgu ajakohastamist, et kajastada paremini uusi arenguid ja algatusi, mille eesmärk on suurendada piirkonnas ühendatust, sealhulgas seoses Aserbaidžani Vabariigi Nahhitševani Autonoomse Vabariigiga.

Lepinguosalised teevad ELi ja Aserbaidžani ühendatuspartnerluse raames koostööd, et toetada transpordi, energeetika, puhta energia võrkudevaheliste ühenduste ja digimajandusega seotud projektide, sealhulgas tehisintellekti ja küberturvalisuse lahenduste arendamist. Selleks hõlbustavad lepinguosalisel asjakohaste ELi

mehhanismide, näiteks ELi strateegia „Global Gateway“ raames rahaliste ja tehniliste vahendite kasutuselevõttu, kombineerides asjakohaselt vahendeid, sealhulgas sooduslaene, toetusi, tagatise, omakapitaliosalust, segarahastamisstruktuure ja muid investeringute riskide vähendamise mehhanisme, et suurendada projektide pangalaenukõlblikkust ning tagada juurdepääs rahastamisele konkurentsivõimelistel, läbipaistvatel ja kestlikel tingimustel.

37. Lepinguosalised tunnistavad Kaspia mere transpordikoridori strateegilist rolli Aserbaidžani, ELi ja piirkondlike partnerite ühendamisel. Kooskõlas Euroopa ja rahvusvaheliste standarditega, sealhulgas vajaduse korral teiste Kaspia mere transpordikoridori osalejate võimaliku kaasamise kaudu, jätkavad lepinguosalised koostööd taristu arendamisel, edendavad transpordisüsteemide ja logistikaprotsesside digitaliseerimist ning soodustavad kõigi transpordiliikide koostalitlusvõimet ja koostööd.
38. Lepinguosalised püüavad laiendada Kaspia mere transpordikoridori transiidi- ja transpordipotentsiaali, arendades taristut ja suutlikkust, mis tugevdavad mitmeliigilist koostalitlusvõimet, märkides eelkõige raudteeühenduse strateegilist tähtsust Nahhitševani Autonoomses Vabariigis, mis on Aserbaidžani ja ELi ühine prioriteetne projekt. Koostöö selles valdkonnas hõlmab ka rahvusvaheliste finantsasutuste, investeerimispankade ja erasektori sidusrühmade teavitamist asjaomastest investeerimisvõimalustest, struktureeritud dialoogi hõlbustamist potentsiaalsete investoritega ning pankadele sobivate projektide ettevalmistamise ja esitamise toetamist kooskõlas rahvusvaheliste standarditega.
39. Lepinguosalised tugevdavad koostööd Aserbaidžani transpordisektori ajakohastamiseks, digitaliseerimiseks ja keskkonnasäästlikumaks muutmiseks, sealhulgas parandades õiguslikke, regulatiivseid, institutsionaalse kontrolli ja täitmise tagamise raamistikke kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste standarditega. Erilist tähelepanu pööratakse läbirääkimiste jätkamisele ELi-Aserbaidžani ühise lennunduspiirkonna lepingu üle, et sõlmida see vastastikuse huvi ja ühise kasu põhimõtete alusel.
40. Lepinguosalised tugevdavad riiklike transpordiasutuste võimekust suutlikkuse suurendamise ja struktureeritud koolitusprogrammide kaudu, mis hõlmavad ka rohe- ja digioskusi. Uuritakse lisandväärtusega logistika arendamise võimalusi, et Aserbaidžaan saaks kasu asjaomastest transiidivoogudest. Edendatakse partnerlusi

valitsuse, akadeemiliste ringkondade ja erasektori vahel, et kiirendada innovatsiooni puhta transpordi vallas. Toetatakse ka Aserbaidžaaani transpordivõrgu digitaliseerimist ja koostalitlusvõimet, et suurendada maantee-, raudtee-, mere-, lennundus- ja logistikaplatvormide tõhusust, ohutust ja mitmeliigilist integratsiooni.

41. Karabahhi ja Ida-Zangezuri majanduspiirkondades edendatakse linnaarengut ja konfliktijärgset ülesehitamist, juhindudes kestliku, vastupanuvõimelise ja aruka linnaplaneerimise põhimõtetest. Edukas humanitaardemineerimine on nende piirkondade ohutu ülesehitamise, ümberasustamise, ühendatuse ja põllumajanduse uuendamise eeltingimus. Tuginedes ELi rahalisele toetusele, sealhulgas Euroopa tiimi miinivastase tegevuse algatusele, teevad lepinguosalisel koostööd, et tugevdada Aserbaidžaaani miinivastase tegevuse võimet. See koostöö hõlmab miinivastase tegevuse rahvusvahelise tipp- ja koolituskeskuse loomist Aserbaidžaanis, mis toimib miinivastase tegevuse alase koolituse, suutlikkuse suurendamise, innovatsiooni ja teadmussiirde riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise keskusena, keskendudes uusimatele tehnikatele ja tehnoloogiatele. Suurendatakse ka jõupingutusi, et parandada teadlikkust maamiinide ja sõjategevusest mahajäänud lõhkekehade humanitaarmõjust.

4. Inimareng, liikuvus ja innovatsioon

42. Lepinguosalisel edendavad inimestevahelisi kontakte, liikuvust, haridust, teadusuuringuid ja innovatsiooni, kultuuri, noorte kaasamist ning kaasavat sotsiaal-majanduslikku ja inimarengut.
43. Lepinguosalisel pööravad erilist tähelepanu teaduskoostöö edendamisele alusteaduste, inseneriteaduste, arvutiteaduse ja tehisintellekti valdkonnas ELi programmide, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ kaudu. Lepinguosalisel julgustavad Aserbaidžaaani osalema programmis „Euroopa horisont“ ja muudes asjakohastes ELi programmides, sealhulgas teaduskoostöös ja vahetustes ülikoolide, teadusasutuste, eraettevõtete ning muude teadusuuringute ja innovatsiooni sidusrühmade vahel.
44. Lepinguosalisel soovivad tugevdada koostööd ja teha täiendavaid edusamme liikuvuse valdkonnas turvalises ja hästi hallatud keskkonnas ning tunnistavad inimestevaheliste kontaktide tähtsust, sealhulgas suurema liikuvuse kaudu.
- Lepinguosalisel jätkavad koostööd ELi-Aserbaidžaaani tagasivõtulepingu rakendamiseks ja tunnistavad taasintegreerimise tähtsust.

ELi-Aserbaidžaaani viisalihtsustuslepingu rakendamise raames jätkatakse struktureeritud dialoogi viisalihtsustuse üle, et tugevdada koostööd, sealhulgas hariduse, tööhõive, kultuuri, noorte ja teadusuuringute valdkonnas. Lepinguosalisel väljendavad heameelt ELi-Aserbaidžaaani viisalihtsustuslepingu jätkuva rakendamise üle, et veelgi hõlbustada vastastikust reisimist.

45. Lepinguosalisel toetavad inimestevahelisi kontakte ning koostööd kõrgharidusasutuste ning kutsehariduse ja -õppe pakkujate vahel, et ajakohastada õppekavasid ning tõhustada õpetamis- ja õppemeetodeid, sealhulgas vajaduse korral programmi „Erasmus+“ kaudu.
46. Lepinguosalisel tuginevad varasemale koostööle kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, et toetada riikliku kvalifikatsioonisüsteemi väljatöötamist. Lepinguosalisel toetavad ka noorte- ja spordiorganisatsioonide vahelist koostööd.
47. Lepinguosalisel edendavad elukestva õppe algatusi, et toetada oskuste ja pädevuste pidevat arendamist kogu haridustee jooksul, ja samal ajal kestlikku arengut toetavat haridust, lõimides keskkonna- ja kliimaküsimused kõigisse haridustasemetesse, eelkõige digi- ja rohepöörde kontekstis.
48. Lepinguosalisel tõhustavad veelgi koostööd küber- ja digiturvalisuse valdkonnas, et tugevdada IKT-põhise taristu vastupidavust ja toetada turvalist digipööret suutlikkuse suurendamise ja eksperditeadmiste vahetamise kaudu, sealhulgas küberkuritegevuse valdkonnas.
49. Lepinguosalisel uurivad võimalust luua sihipärased tehnilise ja rahalise abi mehhanismid, et toetada tehisintellekti käsitlevate kokkulepitud eetika- ja õigusraamistike tulemuslikku rakendamist, sealhulgas katseprojektide ja regulatiivliivakastide kaudu prioriteetsetes sektorites, tagamaks, et regulatiivne koostöö annab reaalseid sotsiaal-majandusliku arengu tulemusi kooskõlas asjaomaste õigusaktide ja strateegiatega, võttes arvesse ka lepinguosaliste olemasolevaid parimaid tavasid.
50. Lepinguosalisel püüavad kujundada soodustava ja riskipõhise regulatiivse keskkonna, mis hõlbustab tipptehnoloogiat ja võimete arendamist ning toetab teadusuuringuid, eksperimenteerimist ning uuenduslike tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamist, katsetamist ja kasutuselevõttu Aserbaidžaaani Vabariigis.

51. Lepinguosalised teevad koostööd, et toetada küberturvalisuse lahenduste, digitaliseerimisega seotud algatuste ja muu tipp tehnoloogia väljatöötamist ja kasutuselevõttu Aserbaidžani Vabariigis.

52. Lepinguosalised kavatsevad ka kooskõlas oma asjaomaste õigusaktide ja strateegiatega tugevdada regulatiivset, institutsioonilist ja taristukeskkonda, mis on vajalik turvalise, vastupanuvõimelise ja hästi toimiva digitaalse ökosüsteemi jaoks, sealhulgas tugevat andmehaldust ja digiraamistikke, võttes asjakohasel juhul arvesse mõlema poole parimaid tavasid.

Sellega seoses võivad lepinguosalistes uurida võimalusi, kuidas toetada ja hõlbustada soodsat investimiskeskkonda, juurdepääsu tipp tehnoloogilisele taristule ja kapitaliturgudele ning välismaiste otseinvesteeringute edendamist, sealhulgas vajaduse korral kontaktide kaudu tehnoloogia pakujate, finantsasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmadega, et aidata aja jooksul kaasa majandusarengule ja vastupanuvõimele.